

„A hozzátartozók elvárásai a demens betegek elhelyezésével kapcsolatban”

Benkó Erzsébet

Újbudai Szociális Szolgálat Demens Klub
nappali ellátás vezető

2022.06.05.

Mi a demencia

- A demencia kifejezés egy gyűjtőfogalom, egy olyan tünetegyüttest takar, amely számos szellemi , mentális leépüléssel járó betegséget foglal magában.
- Legjellemzőbb, leggyakoribb betegségek: Alzheimer (neurodegeneratív jellegű) és a Vaszkuláris demencia
- Tünetei: memória zavar, gondolkodási nehézségek, kommunikációs nehézségek, az ítélőképesség zavara, érzékszervek zavara, koordinációs problémák, személyiségváltozás, fizikai leépülés.

Stádiumok: enyhe, középsúlyos, súlyos

- A betegség az egész személyiséget érinti.

Miért fontos róla beszélni?

- A XXI. Század legnagyobb egészségügyi és szociális kihívása
- A különböző kutatások, felmérések alapján a
 - - Világban: 44 millió
 - - Európában: több mint 7 millió
 - - Magyarországon: kb. 200 ezer személyt érint a betegség napjainkban.
- A világban ez a szám 2050-re 130 millióra emelkedhet. (felejtekek.hu)
- Kor szerint: 60 év fölött 10 évente mintegy megduplázódik, 85 év felett meghaladja a 30 %-ot
- Becsült költségei a világban 2016-ban 605 milliárd dollár, négy-ötszöröse a hazai GDP-nek (felejtekek.hu)

A demens betegek ellátása

- Az enyhe és középsúlyos demens betegek mintegy 70-75 %-a otthonában él. (dr Szabó Lajos)
- Nagyon gyakori, hogy demens betegek messze a szükségletigényük alatt kapnak segítséget (nincs elérhető, vagy túlzottan elfoglalt a hozzátartozó, az elérhető nappali ellátó szolgálat nem elégséges, a magánszolgáltató nem megfizethető)
- Bentlakásos otthonok, bekerülési nehézségek: várólisták, érzelmi-, lelkiismereti okok, szerepkonfliktusok, együttműködési nehézségek
- Ebből következik, hogy komoly figyelmet kell, hogy kapjanak a gondozó családok is

Milyen problémákkal, nehézségekkel küzdenek az érintett családok, gondozók?

- Kevés az információ a betegségről, annak lefolyásáról, terápiás lehetőségeiről, gondozási formáiról, segítő szolgáltatásokról
- Magukra maradnak kérdéseikkel, félelmeikkel, problémáikkal
- A betegség, ill. a beteg életmódja, viselkedése miatt izolálódnak, magányossá válnak
- Folyamatos stressz az egyre növekvő feladatok, döntési helyzetek, felelősség miatt
- Egzisztenciális, szociális problémák
- Fizikai kimerülés
- Pszichikai kimerülés
- Szerepkonfliktusok
- Családi konfliktusok
- Kommunikációs problémák
- Értési, megértési problémák (oda-vissza)
- A közös emlékek, múlt elvesznek, feledésbe merülnek
- Intimitási problémák, stb.
- Folyamatos veszteség érzése („a vesztes művésze...” Megmaradt Alice-nek c. film)
- Jogi problémák, gondnokság kérdése

Konfliktusok

- A gondozó egyre nagyobb kontrollt kell, hogy gyakoroljon, az élet mind több szegmensén jelenik meg (anyagi, gondozási, döntési helyzetek)
- A demens személy részéről a kontroll átadásának nehézsége
- A betegségtudat, belátás hiánya
- Gondozói felkészületlenség
- A gondozó saját problémái (érzelmi, egzisztenciális, belátási, kapcsolati, stb.) a helyzettel ill. a beteggel kapcsolatban
- A gondozó személy részéről a kontroll átadásának nehézsége
- Konfliktusok a családban

Mi segít?

- Elfogadni, megismerni a betegséget, annak lefolyását
- Fontos a személyközpontú attitűd, viszonyulás: látni a személyt a betegség mögött
- Ne a hiányokra, hanem a megmaradt készségekre, képességekre koncentráljunk
- Belépni a világába (Apa c. film, színdarab)
- Feladatok megosztása
- Informális szociális háló
- Sorstárs közösségek (pl. Fb.)
- Professzionális segítők, együttműködés, bizalom, kontroll átadása
- Tudni kell segítséget kérni, a szükségletek definiálása, ambivalenciák feloldása

Professzionális segítség

- Egészségügyi és szociális intézmények, szervezetek (állami, egyházi, civil, magán)
 - Nappali ellátás
 - Bentlakásos intézmények, otthonok
 - Terápiás segítség: gyógyszer, pszicho- és szocioterápiák
- Alapkérdés a beteg biztonsága és a hozzátartozók tehermentesítése, segítése!
- Nehézségek, akadályok, szerepkonfliktusok: az elengedés, a kontroll átadásának nehézségei, bizalom, külső személy „beengedése” a személyes/magánéletbe, biztonságigény, megküzdés a gondozó részéről a saját elégtelenségével
- Reális elvárások, vállalások „rögzítése” a felek részéről

Újbudai Szociális Szolgálat

- Házi segítségnyújtás (otthonában történő ápolás, gondozás)
- Idős, demens személyek nappali klubja (Demens Klub) célja, szolgáltatásai:
- Kettős célkitűzés:

A demens személy felé: életminőségük javítása és lehetőség szerint, a betegség folyamatának lassítása

- A gondozók segítése, támogatása
- Eszközeink, módszereink: szabadidős programok, fejlesztő foglalkozások, felügyelet, gondozás, tanácsadás, információ nyújtása, pszichés támogatás, ügyintézésben segítség, megfelelő otthon megtalálása, felkészítés/ info az otthonokkal kapcsolatban, sorstárs csoport, társadalmi érzékenyítés.

- Köszönöm megtisztelő figyelmüket!
- Benkó Erzsébet
- benko.erzsebet@uszosz.ujbuda.hu
- 0670 492-0408
- Újbudai Szociális Szolgálat